

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในหลาย ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยีและการศึกษา ส่งผลให้แต่ละประเทศในโลกพยายามส่งเสริมให้พลเมืองของตนเองเรียนรู้เพื่อให้สามารถรับมือกับความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยสิ่งที่แต่ละประเทศให้ความสำคัญเหมือน ๆ กัน ก็คือ การปฏิรูปการศึกษา เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน หากการปฏิรูปการศึกษาไม่บรรลุผล ก็ยากที่จะคาดหวังให้สังคมของตนเองข้ามพ้นวิกฤตต่าง ๆ ไปได้ อันเนื่องจากการศึกษาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยีและมิติอื่น ๆ

ประเทศไทยผ่านการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่จำนวนหลายครั้งด้วยกัน แต่ครั้งล่าสุดคือ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยรัฐบาลจะมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีหลักการและกรอบแนวคิด เน้นการปฏิรูประบบการศึกษา และการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ และพิจารณาระบบการศึกษาและเรียนรู้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน เป็นต้น โดยในการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบนั้นมีการกำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพ 3 ด้านด้วยกัน คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยการขับเคลื่อนผ่านการบริหารจัดการสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 17)

จากการรายงานผลการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ รอบแรกพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญยังสับสนไม่ตรงกัน ครูผู้สอนยังคงยึดติดกับการเรียน

การสอนแบบเก่า (Talkand Chalk) ไม่พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ซึ่งจำเป็นในการยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศชาติเพื่อที่จะรองรับความเปลี่ยนแปลงและสังคมที่พึงประสงค์ในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 63) จากสภาพดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่ต้องมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ตามจุดประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทของการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ (พวงรัตน์ เกสรแพทย์. 2544 : 217 - 218) และสิ่งที่นำมาใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งคือการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายใน โรงเรียนซึ่งเป็นเครื่องมือแห่งความหวังที่ทุกฝ่ายจะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การนิเทศภายในถูกนำมาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินการนิเทศที่มุ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการแนะนำ ช่วยเหลือปรับปรุง ส่งเสริม เพื่อให้ครู ได้พัฒนาตนเองให้ด้านการเรียนการสอน และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนจนเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเป็นผลให้นักเรียนมีคุณภาพ การนิเทศภายในมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ทั้งนี้เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด และการนิเทศโดยบุคลากรของโรงเรียนเป็นการใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียนมากที่สุด ผู้นิเทศย่อมรู้ปัญหา ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอก และแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากกว่าที่จะให้บุคลากรภายนอกมานิเทศหรือมาช่วยแก้ปัญหา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องจัดการนิเทศภายในด้วย เหตุผลดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ตรงกับสภาพปัญหามากที่สุด (ชนนันท์ คณธรรมย์. 2555 : 19) ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เมื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จก็ย่อมจะส่งผลต่อ ผู้เรียนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยกลุ่มนิเทศและติดตามผลการจัดการศึกษา ได้รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนซึ่งเป็นผลจากการนิเทศในปี 2557 ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 5 กลุ่มสาระหลัก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาให้สูงขึ้น ตามเป้าหมายที่กำหนด สถานศึกษาควรวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์แยกรายมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และผล

สอบรายบุคคล เพื่อหาข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของปีที่ผ่านมา นำมาใช้วางแผนแก้ปัญหาปีต่อไป หรือในบางโรงอาจมีปัญหาครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ ครูไม่ถนัดในบางกลุ่มสาระ สถานศึกษาควรวางแผนพัฒนาครูตามความต้องการและจำเป็น โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในหรืออื่นๆ สถานศึกษาต้องมีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็งเพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรเลือกใช้สื่ออย่างหลากหลาย และใช้การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ตามตัวชี้วัดในแต่ละชั้นปี การพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสถานศึกษาต้องประเมิน กำกับติดตาม ให้นักเรียนอ่าน เขียนคำในบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว นำคำมาแต่งประโยคได้ใจความเหมาะสม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไปที่มีปัญหาการอ่าน การเขียน ควรสอนซ่อมเสริมโดยคัดแยกนักเรียนทุกชั้นที่มีปัญหาลักษณะเดียวกัน วางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกัน และควรจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนอ่านคล่องและมีความสามารถด้านการอ่านเพิ่มขึ้น เช่น กิจกรรมรักการอ่าน ฯลฯ โดยได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาข้อหนึ่งคือการส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็งเพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับการนิเทศจากภายนอกให้ประสานสอดคล้องกัน ทั้งด้านวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2557)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร การศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน และผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ที่มี ส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดระบบการนิเทศภายในของตนให้เป็นระบบ มีขั้นตอนและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนได้รับความพึงพอใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นการทำงานของผู้บริหารที่ทำงานร่วมกับครู ในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า ครูยังต้องการให้มีการนิเทศภายใน จึงจำเป็นต้อง นิเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของครู ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าโครงการที่ครูดำเนินการนั้นบรรลุ จุดประสงค์หรือไม่มากนักน้อยเพียงใดส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ระบบการนิเทศภายในของ โรงเรียนจึงสนใจที่จะศึกษาจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศ ภายในโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารใน การพัฒนางาน สำหรับครูในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอน และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษา นั่นคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

การนิเทศภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการนิเทศภายในของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ทำให้ทราบประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
4. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง และการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังนี้

1.1 การนิเทศภายในโรงเรียนตามหลักของ Peter Oliva & George Pawlas ซึ่งมีขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 3 ด้าน คือ

1.1.1 ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development)

1.1.2 ด้านที่ 2 การพัฒนาการเรียนการสอน (Instructional development)

1.1.3 ด้านที่ 3 การพัฒนาครู (Staff development)

1.2 ประสิทธิภาพการสอนของครู ตามแนวคิดของ Borich ซึ่งประกอบด้วยประสิทธิภาพการสอนของครูในชั้นเรียน 5 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีพฤติกรรมที่สังเกตได้ คือ

1.2.1 ด้านที่ 1 การสร้างความชัดเจนในบทเรียน

1.2.2 ด้านที่ 2 การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

1.2.3 ด้านที่ 3 การแสดงความใส่ใจในงานสอน

1.2.4 ด้านที่ 4 การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

1.2.5 ด้านที่ 5 การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,353 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี. 2547 : 108 - 109) แล้วทำการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 304 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การนิเทศภายในโรงเรียน คือ

3.1.1 การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development)

3.1.2 การพัฒนาการเรียนการสอน (Instructional development)

3.1.3 การพัฒนาครู (Staff development)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการสอนของครู คือ

3.2.1 การสร้างความชัดเจนในบทเรียน

- 3.2.2 การสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย
- 3.2.3 การแสดงความใส่ใจในงานสอน
- 3.2.4 การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ
- 3.2.5 การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาครูให้เปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และเป็นการเพิ่มคุณภาพในการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ตามแนวคิดของ Peter Oliva & George Pawlas แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาครู

1.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศ ในการวางแผนและจัดทำหลักสูตร การทำความเข้าใจในหลักสูตรการวิเคราะห์ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของหลักสูตร การทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำแผนผังหลักสูตรการประเมินวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระดับห้องเรียน และระดับชาติ

1.2 การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศในการวางแผนการสอน การติดตามระบบการออกแบบการสอน การเขียนวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอธิบายและการวิเคราะห์งานในการจัดการเรียน การจัดลำดับขั้นตอนในการสอน การเลือกใช้ทรัพยากรในการสอน การเลือกใช้ยุทธศาสตร์ในการสอนการบันทึกหลังการสอน การจัดการห้องเรียน การศึกษาและป้องกันความประพฤติที่เป็นปัญหาของนักเรียน การวิเคราะห์เจตคติของนักเรียน การวิเคราะห์รูปแบบการสอนและรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน การบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน การวัดผลการเรียน การทดสอบ การประเมินผลการเรียนและการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.3 การพัฒนาครู หมายถึง พฤติกรรมความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศในการพัฒนาการฝึกอบรม การสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียน การนิเทศแบบคลินิก การสังเกตการสอนการช่วยเหลือแบบตัวต่อตัว การทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม การประเมินการสอนโดยตนเองผู้ปกครองและนักเรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู หมายถึง การสอนที่ทำให้นักเรียนหรือผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัดและตามความสามารถของตน ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดสถานการณ์ ประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ โดยสามารถวัดได้จากการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากแบบสอบถามประสิทธิภาพการสอนของครู ตามแนวคิดของ Borich ซึ่งประเมินจาก พฤติกรรมหลัก 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การสร้างความชัดเจนในบทเรียน ด้านที่ 2 การสร้างกิจกรรม การเรียน การสอนที่หลากหลาย ด้านที่ 3 การแสดงความใส่ใจในงานสอน ด้านที่ 4 การทำให้ กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และด้านที่ 5 การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

2.1 การสร้างความชัดเจนในบทเรียน หมายถึง การแจ้งผลการเรียนรู้ขอข่าย ของเนื้อหาก่อนทำการสอน การนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนใหม่ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ความสำคัญ จากความรู้เดิม เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและต่อเนื่องมีการตรวจสอบงาน และความรู้เดิมของนักเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้อีกของนักเรียนในเรื่องที่จะเรียนรู้และนำ ข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบผลการเรียนหลังเรียนเพื่อดูการพัฒนาการเรียน ให้คำแนะนำ ใน การเรียนแก่นักเรียนอย่างชัดเจนในเนื้อหาที่เรียน และสอนนักเรียนตามความสามารถที่มีอยู่ เช่น มีการยก ตัวอย่าง แสดงภาพประกอบและการสาธิต การทบทวนและสรุปบทเรียน

2.2 การสร้างกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย หมายถึง การใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์เพื่อสร้างความสนใจในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการแสดงความรู้สึกหรือรับ และความมีชีวิตชีวาในการสอนเพื่อกระตุ้นการตื่นตัวของนักเรียน ให้รางวัลและการเสริมแรง ด้วยวิธีการต่างๆ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสอนด้วยวิธีการใช้คำถามและ ปัญหาที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้ โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็น

2.3 การแสดงความใส่ใจในงานสอน หมายถึง การพัฒนาหน่วยการเรียนหรือ แผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการหยุดหรือห้ามปรามพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสมของนักเรียนในขณะที่สอน การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้มี การทบทวนเนื้อหาที่สอนไปแล้วรวมถึงการแจ้งผลการเรียนและการทดสอบที่เป็นระบบแน่นอน

2.4 การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ หมายถึง การวัดผล และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีการให้ข้อมูลป้อนกลับในโอกาสที่เหมาะสมกับ นักเรียนเมื่อมีการถามตอบ มีการใช้กิจกรรมการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เสริมแรง

โดยการให้คำชมเชยที่มีความหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ตลอดจนมีการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน

2.5 การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ หมายถึง การกำหนดเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับลำดับขั้นการเรียนรู้ การให้คำตอบที่ถูกต้องแก่นักเรียนที่ตอบถูกบางส่วน ตอบถูกแต่ไม่แน่ใจ และตอบไม่ถูก การจัดแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้เป็นส่วนย่อย ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาใหม่ให้น้อยลงและง่ายต่อการเข้าใจและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดอัตราก้าวหน้าในการเรียนอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมและประสานงานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนใน 5 อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอกระสัง อำเภอบ้านกรวด อำเภอห้วยราชและอำเภอพลับพลาชัย

4. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

5. ครู หมายถึง ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วยข้าราชการครู พนักงานราชการตำแหน่งครูผู้สอน และครูอัตราจ้าง